

KUD: 371.12:371.214(496.51)(05)

**PËRVOJAT E EDUKATOREVE GJATË FAZËS SË PILOTIMIT
TË KURRIKULËS PËR EDUKIMIN NË FËMIJËRINË E
HERSHME**

Dr.Sc.Tringa Dedi
Instituti Pedagogjik i Kosoves IPK
Email: tringa.dedi@rks-gov.net
Bashkepunetore shkencore per edukim parashkollor-parafillor

*Çdo fëmijë është një mundësi e re për
të krijuar diçka të bukur në botë.*

Maria Montessori

Abstrakt

Ky studim ka për qëllim të vlerësojë përvojat e edukatoreve gjatë fazës së pilotimit të kurrikulës për edukimin në fëmijërinë e hershme, duke analizuar gatishmërinë profesionale, sfidat dhe nivelin e mbështetjes institucionale që e kanë shoqëruar procesin e zbatimit. Hulumtimi synon të kuptojë se si është perceptuar dhe praktikuar kurrikula në institucionet parashkollore, cilat elemente kanë funksionuar mirë dhe cilat kërkojnë përmirësim për të siguruar një implementim të qëndrueshëm në nivel vendi.

Studimi përdor një qasje metodologjike të kombinuar (mixed-methods), duke mbledhur të dhëna sasiore përmes një pyetësori të strukturuar me 54 edukatore dhe të dhëna cilësore përmes fokus-grupeve dhe protokolleve të vëzhgimit në klasë. Analiza sasiore është realizuar me statistika deskriptive dhe korrelacionale, ndërsa të dhënat cilësore janë përpunuar me metodën tematike.

Rezultatet tregojnë se edukatorët shfaqin nivel të mirë përgatitjeje dhe përkushtimi ndaj kurrikulës së re, por përballen me sfida të rëndësishme, si mungesa e materialeve didaktike, pajisjeve teknologjike, trajnimeve të vazhdueshme, dhe mbështetjes institucionale. Megjithatë, pilotimi ka ndikuar pozitivisht në përmirësimin e praktikave pedagogjike dhe në rritjen e përfshirjes aktive të fëmijëve në procesin e të nxënit.

Bazuar në gjetjet, rekomandohet forcimi i mbështetjes profesionale për edukatorët, përmirësimi i infrastrukturës arsimore, si dhe krijimi i mekanizmave të vazhdueshëm të monitorimit dhe reflektimit për zhvillimin e mëtejshëm të kurrikulës.

Fjalët kyçe: *edukimi në fëmijërinë e hershme, gatishmëria profesionale, përvojat e edukatoreve, pilotimi i kurrikulës*

Curriculum for early childhood education: experiences of educators during the pilot phase

Dr.Sc.Tringa Dedi
Pedagogical Institute of Kosovo (IPK)
Email: tringa.dedi78@gmail.com
Research Associate in Early Childhood Education

Every child is a new opportunity to create something beautiful in the world.

Maria Montessori

Abstract

This study aims to evaluate the experiences of early childhood educators during the pilot phase of the new curriculum, by examining their professional readiness, the challenges encountered, and the level of institutional support provided throughout the implementation process. The research seeks to understand how the curriculum has been perceived and practiced in preschool settings, which elements have been effective, and which require improvement to ensure sustainable implementation at the national level.

A mixed-methods approach was employed, combining quantitative data collected through a structured questionnaire administered to 54 educators and qualitative data obtained through focus groups and classroom observation protocols. Quantitative data were analyzed using descriptive and correlational statistics, while qualitative data were processed through thematic analysis.

The findings indicate that educators demonstrate a solid level of preparedness and commitment to the new curriculum, yet they face significant challenges, including the lack of didactic materials, technological equipment, continuous training opportunities, and sufficient institutional support. Despite these difficulties, the pilot phase has had a positive impact on improving pedagogical practices and increasing children's active engagement in the learning process.

Based on the results, the study recommends strengthening professional support for educators, improving educational infrastructure, and developing continuous monitoring and reflection mechanisms to further enhance curriculum implementation.

Keywords: *educators' experiences, curriculum pilot, professional readiness, early childhood education*

1. Hyrje

Fëmijëria e hershme përbën një periudhë vendimtare në zhvillimin e individit, duke krijuar bazën për aftësitë që do të ndikojnë në jetën e tij në të ardhmen. Gjatë kësaj faze, zhvillimi kognitiv, emocional, social dhe fizik, ka rëndësi të veçantë, ndaj një kurrikulë e strukturuar mirë luan rol me rëndësi në mbështetjen e këtij procesi. Kurrikula nuk përbën vetëm një plan mësimor, por një instrument strategjik që mundëson zhvillimin holistik të fëmijëve, duke i përgatitur për të përballuar sfidat dhe mundësitë që shfaqen gjatë kësaj periudhe jetësore (MASHT, 2011).

Kurrikula synon të ofrojë një përvojë arsimore të pasur dhe të personalizuar, duke adresuar nevojat individuale dhe duke promovuar zhvillimin e aftësive kognitive, emocionale, sociale dhe fizike. Përmes saj, fëmijët zhvillojnë aftësi të mendimit kritik, zgjidhjes së problemeve dhe kuptimit të botës përreth, si dhe mësojnë të njohin dhe menaxhojnë emocionet e tyre, përfshirë aktivitetet që nxisin mirëqenien emocionale (MASHT, 2016). Ky proces është thelbësor për krijimin e një mjedisi të shëndetshëm dhe mbështetës, pasi fëmijët zhvillohen në mënyrë të balancuar dhe të sigurt.

Një dimension tjetër i rëndësishëm është mbështetja e zhvillimit social dhe fizik të fëmijëve. Kurrikula promovon aftësi për bashkëpunim dhe ndërveprim, duke mundësuar ndërtimin e marrëdhënieve pozitive dhe zhvillimin e kompetencave sociale të qëndrueshme. Po ashtu, aktivitetet fizike kontribuojnë në forcimin e shëndetit dhe zhvillimin e aftësive motorike, të cilat konsiderohen elemente kryesore të përvojës edukative dhe mbështesin zhvillimin gjithëpërfshirës të fëmijës (MASHT, 2016).

Duke marrë parasysh këto dimensione, është e domosdoshme të shqyrtohet implementimi i kurrikulës në praktikë dhe sfidat që e shoqërojnë atë. Pilotimi i kurrikulës u realizua në institucionet parashkollore të Kosovës për të testuar zbatueshmërinë e saj. Edukatorët u përballën me sfida që lidhen me përgatitjen profesionale, mbështetjen nga trajnerët e kurrikulës, mungesën e materialeve didaktike dhe vështirësitë organizative në ambientet

mësimore. Përvojat e tyre përbëjnë fokusin kryesor të këtij hulumtimi, duke ofruar një pasqyrë të qartë mbi funksionimin praktik dhe nevojat për përmirësim.

Ky studim synon të vlerësojë përvojat e edukatoreve gjatë fazës së pilotimit, duke analizuar gatishmërinë profesionale, sfidat e hasura dhe mbështetjen institucionale gjatë implementimit. Gjithashtu, shqyrton mënyrën se si kurrikula perceptohet dhe praktikohet në terren dhe identifikon aspektet që funksionojnë me sukses dhe ato që kërkojnë përmirësim për një zbatim më të qëndrueshëm dhe efektiv (MASHt, 2022; MASHt, 2023).

Në përfundim, ky hulumtim ofron rekomandime për avancimin e kurrikulës për edukimin në fëmijërinë e hershme, duke garantuar mbështetje për zhvillimin holistik dhe të qëndrueshëm të fëmijëve gjatë një periudhe kaq kritike të jetës së tyre. Përmirësimi i vazhdueshëm i kurrikulës është thelbësor për të siguruar zhvillim të balancuar dhe përputhje me kërkesat e shoqërisë moderne (MASHt, 2023).

2. KONTEKSTI TEORIK

2.1. Edukimi në fëmijërinë e hershme dhe qasjet bashkëkohore

Edukimi në fëmijërinë e hershme konsiderohet themelor për zhvillimin holistik të fëmijëve, duke ndikuar drejtpërdrejt në dimensionet kognitive, emocionale, sociale dhe fizike. Qasjet bashkëkohore të edukimit theksojnë rëndësinë e krijimit të një mjedisi stimulues, të pasur dhe gjithëpërfshirës, ku fëmijët mund të eksplorojnë, bashkëpunojnë dhe të ndërtojnë njohuri përmes përvojave aktive (Jones & Smith, 2022).

Në këtë kuadër, edukatorët përballen me kërkesa të reja profesionale për të adaptuar praktikat e tyre mësimore me parimet e zhvillimit holistik, duke adresuar njëkohësisht nevojat individuale të fëmijëve. Faza e pilotimit të kurrikulës përforcon këto sfida, pasi ndryshimet strukturore dhe metodologjike kërkojnë përshtatje të vazhdueshme dhe reflektim profesional.

2.2. Roli i teknologjisë dhe mësimi të bazuar në lojë

Teknologjia edukative është bërë pjesë e rëndësishme e praktikave moderne pedagogjike. Përdorimi i mjeteve si robotika edukative, aplikacionet interaktive dhe platforma digjitale kontribuojnë në zhvillimin e mendimit kritik, bashkëpunimit dhe zgjidhjes së problemeve (Rapti & Sapounidis, 2023).

Po ashtu, mësimi i bazuar në lojë është një komponent thelbësor i kurrikulave bashkëkohore, duke rritur angazhimin, motivimin dhe ndërtimin e njohurive përmes përvojave natyrore të të nxënit. Studimet tregojnë se lojërat edukative zhvillojnë aftësi sociale, gjuhësore dhe kognitive, duke e bërë procesin e të nxënit më dinamik dhe më tërheqës (Game-Based Learning, 2024).

Gjatë fazës së pilotimit, këto qasje inovative shërbejnë si mjete mbështetëse për edukatorët, duke u mundësuar atyre të eksperimentojnë me metoda të reja dhe të përshtatin mësimdhënien me kërkesat e kurrikulës moderne.

2.3. Kurrikula gjithëpërfshirëse dhe zhvillimi holistik i fëmijës

Koncepti i kurrikulës gjithëpërfshirëse synon të mbështesë zhvillimin e balancuar të fëmijëve, duke integruar aktivitete që promovojnë kompetenca kognitive, sociale, emocionale dhe fizike. Kjo përfshin lojën, aktivitetet fizike, ndërveprimin social dhe aktivitetet krijuese, të cilat kontribuojnë në formimin e një mjedisi të pasur dhe të qëndrueshëm mësimor (Taylor et al., 2023).

Teoritë e zhvillimit nënvizojnë se të nxënit është një proces aktiv, ku fëmijët përfitojnë më shumë kur mjedisi i tyre ofron stimuj të qartë, mundësi eksplorimi dhe ndërveprim të vazhdueshëm me të rriturit. Këto parime janë të rëndësishme për të kuptuar mënyrën se si edukatorët përjetojnë pilotimin e kurrikulës dhe si ato i përshtatin praktikatat e tyre në përputhje me nevojat e fëmijëve.

2.4. Qasjet Montessori dhe Reggio Emilia në praktikën pedagogjike

Paradigmat bashkëkohore të edukimit të hershëm, si Montessori dhe Reggio Emilia, ofrojnë perspektiva të rëndësishme për organizimin e praktikave pedagogjike. Qasja “Montessori” nxit pavarësinë, vetërregullimin, eksplorimin e lirë, dhe zgjedhjen e aktivitetit nga fëmija, duke e konsideruar fëmijën si aktor aktiv të të nxënit.

Nga ana tjetër, filozofia “Reggio Emilia” e sheh fëmijën si kompetent, kreativ dhe të aftë për të fituar njohuri përmes eksperiencave të ndërthurura sociale dhe materiale. Të dyja qasjet nxisin mjedise të strukturuar, të pasura dhe fleksibile, të cilat mbështesin zhvillimin holistik dhe përfshirjen aktive.

Këto qasje përputhen me parimet e kurrikulës së re dhe ndihmojnë edukatorët të krijojnë aktivitete më kuptimplota gjatë pilotimit.

2.5. Korniza teorike e studimit

Duke u bazuar në qasjet zhvillimore, inovacionet pedagogjike dhe filozofinë bashkëkohore të edukimit të hershëm, ky studim e vendos analizën e përvojave të edukatoreve brenda një kornize teorike që thekson:

- Rëndësinë e mjedisit stimulues;
- Rolin kritik të edukatores në implementimin e kurrikulës;
- Ndikimin e teknologjisë dhe lojës në të nxënit;
- Rëndësinë e qasjeve gjithëpërfshirëse për zhvillimin holistik.

Kjo kornizë i mundëson studimit të kuptojë më qartë sfidat, mundësitë dhe faktorët që ndikojnë në pilotimin e kurrikulës për edukimin në fëmijërinë e hershme në kontekstin e Kosovës.

3. HIPOTEZA DHE PYETJET KERKIMORE

Qëllimi i këtij hulumtimi është të identifikojë dhe të vlerësojë rolin e ndryshimeve të zbatuara në kurrikulën e edukimit në fëmijërinë e hershme

gjatë fazës së pilotimit, duke u fokusuar në aftësinë e edukatoreve për t'u përshtatur me metodat e reja edukative dhe ndërlidhjen e këtyre ndryshimeve në zhvillimin kognitiv, emocional, social dhe fizik të fëmijëve.

3.1. Hipoteza kryesore

Edukatoret e përfshira në fazën e pilotimit të kurrikulës për edukimin në fëmijërinë e hershme tregojnë nivele më të larta të aftësisë për t'u përshtatur me metodat e reja edukative dhe për të adresuar nevojat individuale të fëmijëve.

3.2. Hipoteza plotësuese

Ekziston një lidhje domethënëse ndërmjet ndryshimeve të zbatuara në kurrikulën për edukimin në fëmijërinë e hershme dhe zhvillimit kognitiv, emocional, social dhe fizik, të fëmijëve gjatë fazës së pilotimit.

3.3. Pyetje kerkimore

Si i kanë përjetuar edukatorët ndryshimet e zbatuara në kurrikulën për edukimin në fëmijërinë e hershme gjatë fazës së pilotimit dhe në çfarë mënyre këto ndryshime pasqyrohen në praktikën e tyre mësimore, si edhe në zhvillimin kognitiv, emocional, social dhe fizik të fëmijëve, sipas perceptimeve të tyre?

1. Si janë riformuluar objektivat dhe përmbajtjet e kurrikulës së edukimit në fëmijërinë e hershme gjatë fazës së pilotimit?
2. Si e perceptojnë edukatorët rolin e këtyre ndryshimeve në përmirësimin e cilësisë së edukimit?
3. Në ç'mënyrë edukatorët janë përshtatur me metodat e reja të mësimdhënies të parashikuara në kurrikulë?
4. Si e vlerësojnë edukatorët nivelin e përgatitjes së tyre profesionale për zbatimin e kurrikulës së re?

5. Cilat janë sfidat kryesore të raportuara nga edukatorët e përfshira në fazën e pilotimit?
6. Si e përshkruajnë edukatorët organizimin e hapësirave të të nxëniet dhe përdorimin e mjedisit në funksion të zbatimit të kurrikulës?
7. Cilat metodologji i përdorin edukatorët gjatë zbatimit të kurrikulës së re?
8. Si ndikon komunikimi pozitiv i edukatores, përfshirë krijimin e një ambienti të sigurt dhe përdorimin e gjuhës mbështetëse, në zhvillimin social dhe vetëbesimin e fëmijëve?
9. Në çfarë mënyre procesi i vlerësimit dhe reflektimit të edukatores kontribuon në përmirësimin e mësimdhënies dhe mbështetjen e zhvillimit të fëmijëve?
10. Si ndikon bashkëpunimi ndërmjet edukatores dhe prindërve në mbështetjen e zhvillimit të fëmijëve gjatë procesit të të nxëniet?

4. METODOLOGJIA

4.1. Modeli i hulumtimit

Ky studim përdor një qasje të kombinuar (mixed-methods), me qëllim që të analizojë në mënyrë gjithëpërfshirëse rolin e kurrikulës së re gjatë fazës së pilotimit në edukimin e hershëm të fëmijëve. Është aplikuar modeli konvergjent paralel dhe të dhënat kualitative e kuantitative janë mbledhur në të njëjtën periudhë kohore, si dhe më pas janë krahasuar dhe integruar në fazën e analizës.

Në aspektin kohor, studimi ka dizajn transversal, pasi të dhënat janë mbledhur gjatë periudhës së pilotimit (prill–shtator) në një moment të caktuar të zbatimit të kurrikulës. Kjo qasje është zgjedhur për të vlerësuar perceptimet e edukatoreve dhe efektet e menjëhershme të ndryshimeve në praktikën mësimore.

Për analizën kualitative janë përdorur fokus-grupe dhe protokolle të strukturuar vëzhgimi në klasë, ndërsa komponenti kuantitativ është mbështetur në një pyetësor të strukturuar për edukatorët. Ky kombinim ka mundësuar triangulimin e gjetjeve dhe ka rritur besueshmërinë e rezultateve.

4.2. Popullacioni dhe mostra

Popullacioni i studimit përfshin 54 edukatore të përfshira në pilotimin e kurrikulës në 5 komuna dhe 7 institucione parashkollore, si dhe 7 drejtuese të këtyre institucioneve. Mostra përfshin të gjithë pjesëmarrësit që kanë marrë pjesë drejtpërdrejt në zbatimin e kurrikulës së re.

4.3. Instrumentet dhe metodat

Instrumentet e përdorura për hulumtim janë:

Protokolli i vëzhgimit: Është përdorur një listë e strukturuar kontrolli për të regjistruar sjelljet, teknikat mësimore dhe ndërveprimet në klasë, pa ndërhyrë në proces. Ky instrument ka ofruar të dhëna të drejtpërdrejta për mënyrën se si edukatorët kanë zbatuar kurrikulën e re.

Fokus-grupi: Është realizuar duke përdorur një udhëzues të strukturuar diskutimi, me pyetje të hapura dhe tema të përcaktuara paraprakisht. Ky udhëzues ka siguruar që çështjet kryesore të lidhen drejtpërdrejt me zbatimin e kurrikulës së re, duke mundësuar trajtimin sistematik të tyre dhe, njëkohësisht, fleksibilitet për të ndjekur rrjedhën natyrore të diskutimit. Në fokus-grup kanë marrë pjesë drejtorët e institucioneve parashkollore, të cilët kanë ndarë përvojat, sfidat dhe perceptimet e tyre për procesin e implementimit të kurrikulës së re gjatë fazës së pilotimit.

Pyetësori për edukatore: Ky instrument përbëhet nga një pyetësor i strukturuar, i hartuar për të mbledhur të dhëna të detajuara mbi përvojat, qëndrimet dhe vlerësimet e edukatoreve. Pyetësori synon të sigurojë informacione nga një numër më i gjerë edukatoresh, duke adresuar aspekte të rëndësishme të praktikës së tyre profesionale, si zbatimi i kurrikulës së re, përdorimi i metodave mësimore dhe sfidat që ato i përjetojnë gjatë procesit

të mësimdhënies. Kjo mënyrë mbledhjeje të dhënash ka ndihmuar për të marrë përgjigje të qarta nga edukatorët dhe për të kuptuar më mirë se si po zbatohet kurrikula në praktikë.

4.4. Procedura e mbledhjes së të dhënave

Mbledhja e të dhënave për këtë hulumtim është realizuar në pesë komuna dhe shtatë institucione parashkollore, duke përfshirë të gjitha grupmoshat në të cilat është zbatuar pilotimi i kurrikulës për edukimin në fëmijërinë e hershme. Gjatë periudhës nga prilli deri në shtator, janë mbledhur përvojat e edukatoreve në lidhje me fazën e pilotimit të kurrikulës, proces i cili ka përfshirë vëzhgimin në këto komuna dhe institucione. Përveç vëzhgimeve, pyetësorët për edukatorët janë administruar në fund të prillit dhe janë plotësuar në institucionet që është realizuar pilotimi i kurrikulës. Zhvillimi i pyetësorëve është koordinuar me drejtorët e institucioneve parashkollore, për të siguruar që të dhënat të mblihen në mënyrë të strukturuar dhe të besueshme.

Përpara fillimit të hulumtimit, drejtorët dhe drejtoreshat e institucioneve parashkollore janë njoftuar për objektivat e hulumtimit dhe procedurat e vëzhgimit në klasë. Gjatë realizimit të hulumtimit, janë respektuar të gjitha protokollat dhe paralajmërimet e nevojshme për të siguruar privatësinë e të dhënave dhe për të garantuar respektimin e të drejtave të subjekteve të hulumtimit.

4.5. Procedura e analizës së të dhënave

Për analizimin e të dhënave të këtij hulumtimi është përdorur programi statistikor SPSS për realizimin e analizave sasiore, ndërsa të dhënat cilësore janë përpunuar përmes analizës tematike. Në përpunimin e rezultateve statistikore janë përdorur teste statistikore deskriptive, për të analizuar karakteristikat demografike dhe përgjigjet e dhëna nga pjesëmarrësit. Këto analiza përfshijnë shpërndarjet e frekuencave dhe përqindjet, të cilat janë përdorur për të paraqitur të dhënat demografike dhe për të përmbledhur qëndrimet e pjesëmarrësve ndaj trajnimit, mbështetjes dhe ndikimit të

kurrikulës së re. Gjithashtu, janë realizuar analiza të përqindjeve për të vlerësuar efektivitetin e trajnimit dhe nevojën për mbështetje në implementimin e kurrikulës, duke ofruar njohuri mbi përgatitjen dhe sfidat e përjetuara nga edukatorët gjatë fazës së zbatimit. Për vërtetimin e hipotezave të hulumtimit, janë përdorur teste të korrelacionit, konkretisht koeficienti i korrelacionit të Pearson-it.

5. REZULTATET

Rezultatet e përpunuara shërbejnë për të ofruar përgjigje të drejtpërdrejta për pyetjet hulumtuese dhe përfshijnë gjetje, si nga komponenti sasior ashtu edhe nga vëzhgimet në klasë. Prezantimi i rezultateve është organizuar në përputhje me qëllimet e studimit.

Rezultatet demografike

Përgjigjet e edukatoreve:

Nga analiza e të dhënave del se të gjitha pjesëmarrëset në anketë janë femra (100%), çka pasqyron strukturën gjinore të profesionit të edukatores në institucionet parashkollore. Shpërndarja gjeografike tregoi se përfaqësimi më i lartë vjen nga komuna e Prishtinës (36.4%), ndjekur nga Peja (20.0%) dhe Prizreni (16.4%), ndërsa pjesa tjetër shpërndahen në komunat e tjera pjesëmarrëse.

Sa i përket moshës, grupmoshat më të përfaqësuara janë 22–30 vjeç dhe 31–40 vjeç, secila me nga 27.3%. Ndërkohë, pjesëmarrja e edukatoreve mbi 60 vjeç është minimale (3.6%), duke sugjeruar se stafi i përfshirë në pilotim përbëhet kryesisht nga profesioniste të moshës së re dhe të mesme.

Në aspektin e arsimit, shumica e edukatoreve kanë nivelin bachelor (83.6%), ndërsa 10.9% kanë përfunduar studimet master. Vetëm 5.5% raportojnë se kanë përfunduar arsimin e mesëm, çka tregon një nivel të lartë të përgatitjes formale të pjesëmarrëseve në studim.

Tabela 1. Karakteristikat demografike të pjesëmarrësve përmes pyetësorit:

Komuna	N	%
Ferizaj	8	14.5%
Gjilan	7	12.7%
Pejë	11	20.0%
Prishtinë	20	36.4%
Prizren	9	16.4%
Grupmosha	N	%
22-30	15	27.3%
31-40	15	27.3%
41-50	10	18.2%
51-60	13	23.6%
61-65	2	3.6%
Gjinia	N	%
Femër	55	100.0%
Niveli arsimor	N	%
Shkollë e mesme	3	5.5%
Bachelor	46	83.6%
Master	6	10.9%

Rezultatet deskriptive

Rezultatet e studimit tregojnë se shumica e edukatoreve (51.9%) ndihen mesatarisht të përgatitura për të zbatuar kurrikulën e re në praktikë. Nga pjesëmarrëset, 24.1% raportojnë se janë shumë të përgatitura, ndërsa 16.7% shprehen se janë plotësisht të përgatitura për implementimin e saj.

Sa i përket trajnimit dhe mbështetjes së ofruar gjatë procesit të pilotimit, 62.3% e vlerësojnë atë si mesatarisht efektive, ndërsa vetëm 15.1% e

konsiderojnë mbështetjen si plotësisht efektive. Këto të dhëna sugjerojnë se, ndonëse trajnimi ka qenë i dobishëm, edukatorët vazhdojnë të kenë nevojë të mëtejshme profesionale për të zbatuar kurrikulën në mënyrë optimale.

Pritjet për ndikimin e pilotimit janë pozitive. Rreth 48.1% e edukatoreve presin që kurrikula e re të sjellë ndryshime të dukshme në praktikën e tyre të përditshme, ndërsa 50% besojnë se pilotimi do të ketë ndikim të rëndësishëm në zhvillimin kognitiv, emocional, social dhe fizik të fëmijëve.

Tabela 2. Vlerësimi i gatishmërisë dhe mbështetjes së edukatoreve për zbatimin e kurrikulës së re:

	Aspak	Pak	Mesatarisht	Shumë	Plotësisht
	%	%	%	%	%
A jeni përgatitur mjaftueshëm për të aplikuar kurrikulën e re në klasën tuaj?	0.0%	7.4%	51.9%	24.1%	16.7%
Sa e konsideroni efektiv trajnimin - mbështetjen që keni marrë për të zbatuar kurrikulën e re në klasë?	0.0%	0.0%	62.3%	22.6%	15.1%
A kishit pritshmëri për ndryshimet që do të sjellë pilotimi i kurrikulës në praktikën tuaj të përditshme?	0.0%	9.3%	37.0%	48.1%	5.6%
Në çfarë mase mendoni se pilotimi i kurrikulës do të ndikojë në zhvillimin dhe përparimin e fëmijëve në aspektet kognitive, emocionale, sociale dhe fizike?	0.0%	13.0%	20.4%	50.0%	16.7%

Rezultatet tregojnë se 55.6% e edukatoreve vlerësojnë se takimet e rregullta me trajnerët janë të domosdoshme për t'u përshtatur me metodat dhe materialet e reja mësimore. Për më tepër, 14.8% e konsiderojnë këtë mbështetje si një komponent thelbësor të zhvillimit të tyre profesional, duke theksuar se kontaktet e vazhdueshme me trajnerët janë të nevojshme për të

ruajtur koherencën me kërkesat e kurrikulës dhe me qasjet pedagogjike bashkëkohore.

Sa i përket kuptueshmërisë së kurrikulës, 35.2% e pjesëmarrëseve e vlerësojnë atë si të lehtë për t'u zbatuar, ndërsa 33.3% raportojnë se në disa raste dokumenti kurrikular u duket i paqartë. Në lidhje me zbatimin praktik në klasë, 33.3% e edukatoreve deklarojnë se implementimi i kurrikulës e ka përmirësuar qasjen e tyre pedagogjike, ndërsa 16.7% nuk kanë vërejtur ndryshime të dukshme në stilin ose organizimin e mësimdhënies.

Vështirësi të caktuara janë vënë re në momentin e planifikimit. Rreth 52.8% e pjesëmarrëseve raportojnë sfida gjatë hartimit të planeve vjetore, mujore dhe ditore, duke sugjeruar nevojën për më shumë udhëzime dhe modele praktike. Megjithatë, një përqindje e konsiderueshme, 55.6%, ndihen të pajisura me aftësitë e nevojshme për të zbatuar ndryshimet që kërkon kurrikula e re, çka reflekton një nivel të kënaqshëm të kompetencës profesionale.

Tabela 3. Nevoja për mbështetje dhe implementim

	Jo	Ndonjëherë	Shpesh	Po	Gjithmonë
	%	%	%	%	%
A mendoni se ka nevojë për takime më të shpeshta me trajnerët për t'u përshtatur me sukses me metodat dhe materialet e reja mësimore?	0.0%	9.3%	20.4%	55.6%	14.8%
Kuptueshmëria dhe qartësia e kurrikulës së re janë lehtë për t'u zbatuar në praktikë?	0.0%	33.3%	24.1%	35.2%	7.4%
Implementimi i kurrikulës ka ndikuar në përmirësimin e qasjes në klasë dhe në përgatitjen e planifikimeve mësimore?	16.7%	16.7%	24.1%	33.3%	9.3%

Kërkime Pedagogjike

A keni hasur në vështërsi specifike gjatë hartimit të planeve vjetore, mujore dhe ditore për zbatimin e kurrikulës së re në institucionet ku punoni?	11.3%	52.8%	13.2%	22.6%	0.0%
A e konsideroni veten të pajisur me aftësitë dhe njohuritë e nevojshme për të ndryshuar efektivisht praktikën tuaj në përputhje me kurrikulën e re?	1.9%	7.4%	27.8%	55.6%	7.4%

Rezultatet e hulumtimit tregojnë se shumica e pjesëmarrëseve (46.3%) e vlerësojnë rëndësinë e sfidave të hasura gjatë zbatimit të kurrikulës së re si mesatarisht të rëndësishme, ndërsa 44.4% i konsiderojnë këto sfida shumë të rëndësishme. Kjo tregon se edukatorët përballen me vështirësi të konsiderueshme gjatë implementimit, të cilat ndikojnë drejtpërdrejt në praktikën e tyre të mësimdhënies.

Ndryshimet në metodat pedagogjike, të nevojshme për përshtatjen me kërkesat e kurrikulës së re, vlerësohen si të domosdoshme nga një pjesë e madhe e edukatoreve. Përkatësisht 41.5% e konsiderojnë këtë përshtatje si mesatarisht të nevojshme, ndërsa 35.8% si shumë të nevojshme. Këto të dhëna nënvizojnë rëndësinë e zhvillimit profesional të vazhdueshëm.

Sa i përket ndikimit të kurrikulës në zhvillimin individual të fëmijëve, 61.1% e pjesëmarrëseve e vlerësojnë këtë ndikim si shumë të rëndësishëm, duke reflektuar perceptimin pozitiv të edukatoreve për potencialin e kurrikulës së re në mbështetjen e zhvillimit holistik.

Në lidhje me efektivitetin e aktiviteteve mësimore, 48.1% e edukatoreve i konsiderojnë ato shumë efektive për arritjen e kompetencave të parashikuara. Ndërkohë, 32.1% vlerësojnë resurset dhe mbështetjen institucionale si shumë efektive, ndërsa 26.4% si plotësisht efektive, gjë që

sugjeron se institucionet e ofrojnë një nivel relativisht të mirë mbështetjeje për zbatimin e kurrikulës.

Së fundi, 43.4% e pjesëmarrëseve e konsiderojnë përkufizimin e qartë të kriterëve për vlerësimin e suksesit të pilotimit si të dobishëm, duke theksuar rëndësinë e udhëzimeve të strukturuar për lehtësimin e procesit të implementimit.

Tabela 4. Sfidat dhe nevojat e edukatoreve për zbatimin e kurrikulës së re

Sfidat dhe nevojat për zbatimin e kurrikulës së re	Aspak	Pak	Mesatarisht	Shumë	Plotësisht
	%	%	%	%	%
Sa të rëndësishme i vlerësoni sfidat me të cilat u përballët gjatë zbatimit të kurrikulës së re në mjediset që ju punoni?	1.9%	1.9%	46.3%	44.4%	5.6%
Sa të nevojshme i vlerësoni ndryshimet e bëra në mënyrën tuaj të mësimdhënies për të përshtatur kurrikulën e re?	0.0%	7.5%	41.5%	35.8%	15.1%
Sa të rëndësishme i konsideroni aspektet e ndryshme të kurrikulës së re për të ndihmuar fëmijët të arrijnë sukses në zhvillimin e tyre individual?	0.0%	0.0%	31.5%	61.1%	7.4%
A mendoni se aktivitetet e realizuara kontribuojnë në mënyrë efektive për arritjen e kompetencave të synuara?	0.0%	1.9%	18.5%	48.1%	31.5%
Sa efektiv i vlerësoni resurset dhe mbështetjen e ofruar nga institucionet arsimore për zbatimin e kurrikulës së re në mënyrë të suksesshme dhe të qëndrueshme?	1.9%	5.7%	34.0%	32.1%	26.4%

Sa të dobishme i vlerësoni kriteret për të përcaktuar suksesin e pilotimit të kurrikulës në kontekstin tuaj të punës edukative në kopshte?	0.0%	0.0%	39.6%	43.4%	17.0%
--	------	------	-------	-------	-------

Të dhënat demografike nga vëzhgimi:

Të dhënat demografike të mbledhura nga vëzhgimi tregojnë një përbërje të larmishme të pjesëmarrëseve. Në shpërndarjen sipas komunave, pjesa më e madhe e tyre vjen nga Prishtina (35.7%) dhe Ferizaj (32.1%), ndërsa Gjilani (14.3%) dhe Peja (17.9%) përfaqësohen në përqindje më të ulëta. Sa i përket moshës, grupmosha 31–40 vjeç përbën përqindjen më të lartë të pjesëmarrëseve (35.7%), e ndjekur nga grupmosha 22–30 vjeç (25.0%) dhe ajo 51–60 vjeç (17.9%). Të gjithë pjesëmarrësit janë gra (100%), çka është në përputhje me strukturën profesionale të institucioneve parashkollore. Në aspektin arsimor, shumica e edukatoreve kanë përfunduar studimet bachelor (78.6%), ndërsa një pjesë më e vogël kanë arritur nivelin master (10.7%). Vetëm 7.1% e pjesëmarrëseve e kanë përfunduar arsimin e mesëm. Këto të dhëna sugjerojnë se stafi i përfshirë në vëzhgim karakterizohet nga një nivel i konsiderueshëm përgatitjeje akademike

Tabela 5. Karakteristikat demografike të pjesëmarrësve në vëzhgim

Komuna	N	%
Ferizaj	9	32.1%
Gjilan	4	14.3%
Pejë	5	17.9%
Prishtinë	10	35.7%
Grupmosha	N	%
22-30	7	25.0%
31-40	10	35.7%

Kërkime Pedagogjike

41-50	4	14.3%
51-60	5	17.9%
61-65	2	7.1%
Gjinia	N	%
Femër	28	100.0%
Niveli arsimor	N	%
Shkollë e mesme	2	7.1%
Bachelor	22	78.6%
Master	3	10.7%
n/a	27	96.4%

Të dhënat e mbledhura mbi organizimin e mjedisit mësimor dhe përdorimin e materialeve didaktike tregojnë një tendencë pozitive nga ana e edukatoreve. Një përqindje e barabartë e pjesëmarrëseve (33.3%) shprehen mesatarisht dakord, shumë dakord dhe plotësisht dakord se mjedisi i klasës është projektuar për të nxitur bashkëpunimin dhe të nxëniet aktiv. Po ashtu, 55.6% e edukatoreve e vlerësojnë pozitivisht organizimin e hapësirave për aktivitete të ndryshme, duke raportuar se janë shumë dakord me këtë aspekt. Edukatorët gjithashtu raportojnë se janë të përgatitura me planin e punës për çdo etapë të orës mësimore, me 70.4% që shprehen shumë dakord. Mjedisi mësimor shihet gjithashtu si pasqyruer i kulturës dhe vlerave të komunitetit, gjë që mbështetet nga 44.4% e pjesëmarrëseve që janë shumë dakord. Megjithatë, përdorimi dhe përditësimi i materialeve mësimore paraqesin sfida. Vetëm 11.5% e edukatoreve janë plotësisht dakord se materialet janë të përditësuar dhe të dizajnuara në përputhje me kërkesat e kurrikulës së re. Përveç kësaj, përdorimi i teknologjisë në procesin e të nxëniet vlerësohet si i plotësuar në nivel optimal vetëm nga 15.4% e pjesëmarrëseve. Këto rezultate sugjerojnë se, megjithëse organizimi i mjedisit mësimor dhe planifikimi pedagogjik paraqiten në nivele relativisht të mira, ekziston ende nevojë për përmirësime të dukshme në aspektin e përditësimit të materialeve

didaktike dhe integrimin efektiv të teknologjisë në praktikën e përditshme mësimore.

Tabela 6. Organizimi i mjedisit mësimor dhe materialeve

Organizimi i mjedisit mësimor dhe materialeve	Aspak dakord	Pak dakord	Mesatarisht dakord	Shumë dakord	Plotësisht dakord
	%	%	%	%	%
Mjedisi është dizajnuar për të inkurajuar bashkëpunimin dhe të nxënit aktiv.	0.0%	0.0%	33.3%	33.3%	33.3%
Hapësirat e klasës janë të organizuara për të mbështetur aktivitete të ndryshme, si lojërat e roleve, "leximin" dhe aktivitete krijuese.	0.0%	0.0%	22.2%	55.6%	22.2%
Edukatorja posedon planin e punës për çdo etapë të orës.	3.7%	0.0%	7.4%	70.4%	18.5%
Mjedisi pasqyron kulturën dhe vlerat e familjes dhe komunitetit.	0.0%	7.4%	37.0%	44.4%	11.1%
Materialet mësimore janë të përditësuara dhe të dizajnuara për të mbështetur qëllimet specifike të kurrikulës së re.	0.0%	7.7%	38.5%	42.3%	11.5%
Edukatorja përdor teknologjinë në mënyrë efektive për të përmirësuar procesin e të nxënit.	7.7%	7.7%	42.3%	26.9%	15.4%

Të dhënat mbi metodat dhe strategjitë e mësimdhënies tregojnë se edukatorët janë përgjithësisht të angazhuara dhe të përkushtuara në zbatimin e praktikave pedagogjike të përafëruara me kërkesat e kurrikulës së re. Gjysma e tyre (50%) raportojnë se përdorin metoda të përputhshme me

qëllimet kurrikulare, përfshirë mësimin e bazuar në projekte, i cili promovon autonominë dhe të nxënit aktiv.

Për më tepër, 46.2% e edukatorëve demonstrojnë aftësi shumë të mira në diferencimin e mësimdhënies për të adresuar nevojat individuale të fëmijëve, çka përbën një komponent të rëndësishëm të qasjes së personalizuar në mësimdhënie. Një pjesë e konsiderueshme e pjesëmarrëseve (69.2%) raportojnë se inkurajojnë mësimin përmes zbulimit dhe eksplorimit, duke stimuluar kuriozitetin dhe motivimin e fëmijëve për të mësuar.

Sa i përket zhvillimit të aftësive të mendimit kritik dhe analitik, 57.7% e edukatoreve theksojnë përdorimin e teknikave të ndryshme që kontribuojnë në përmirësimin e këtyre kompetencave. Një përqindje e ngjashme (69.2%) vlerësojnë se aktivitetet mësimore që realizojnë kontribuojnë dukshëm në arritjen e kompetencave të parashikuara nga kurrikula e re.

Në përgjithësi, rezultatet sugjerojnë një përputhje të kënaqshme ndërmjet praktikave të mësimdhënies dhe objektivave të kurrikulës së re. Megjithatë, të dhënat nënvizojnë nevojën për zhvillim të mëtejshëm profesional, veçanërisht në fushën e diferencimit të mësimdhënies dhe përdorimit të një game më të gjerë teknikash që stimulojnë të nxënit aktiv dhe të menduarit kritik.

Tabela 7. Metodatat dhe strategjitë e mësimdhënies

	Aspak dakord	Pak dakord	Mesatarisht dakord	Shumë dakord	Plotësisht dakord
	%	%	%	%	%
Edukatorkja përdor metoda të mësimdhënies që janë në përputhje me qëllimet e kurrikulës së re, si mësimi i bazuar në projekte dhe zgjidhja e problemeve.	0.0%	7.7%	30.8%	50.0%	11.5%

Kërkime Pedagogjike

Edukatorja demonstroi aftësi të shkëlqyera në diferencimin e mësimdhënies për të adresuar nevojat individuale të çdo fëmije.	3.8%	0.0%	38.5%	46.2%	11.5%
Edukatorja inkurajon mësimin e bazuar në zbulim dhe eksplorim për të stimuluar kuriozitetin natyror të fëmijëve.	3.8%	0.0%	19.2%	69.2%	7.7%
Edukatorja përdor teknika të ndryshme për të inkurajuar mendimin kritik dhe aftësitë analitike të fëmijëve.	0.0%	3.8%	34.6%	57.7%	3.8%
Aktivitetet e realizuara ndikojnë në mënyrë të duhur në arritjen e kompetencave.	0.0%	0.0%	26.9%	69.2%	3.8%

Të dhënat mbi komunikimin dhe ndërveprimin në ambientin mësimor tregojnë se edukatorët e kanë krijuar përgjithësisht një atmosferë mbështetëse dhe të favorshme për zhvillimin e fëmijëve. Një përqindje e lartë e tyre (74.1%) deklarojnë se krijojnë një ambient të hapur dhe të sigurt, ku fëmijët ndihen të lirë të shprehin mendimet dhe ndjenjat e tyre. Po ashtu, 63.0% e edukatoreve raportojnë se përdorin gjuhë pozitive dhe mbështetëse për të inkurajuar fëmijët dhe për të ndihmuar në ndërtimin e vetëbesimit. Përveç kësaj, 66.7% e edukatoreve theksojnë se e inkurajojnë ndërveprimin dhe respektin midis fëmijëve, duke mbështetur në këtë mënyrë zhvillimin e aftësive sociale dhe krijimin e marrëdhënieve pozitive në grup. Megjithatë, sfidat mbeten të pranishme. Vetëm 55.6% e edukatoreve ndihen të afta të menaxhojnë sjelljet e vështira dhe të ndërtojnë marrëdhënie pozitive në situata më të ndërlikuara. Kjo sugjeron se, ndonëse shumica e edukatoreve tregojnë përkushtim dhe aftësi të mira komunikimi, ekziston ende nevojë për mbështetje të mëtejshme profesionale në menaxhimin e sjelljeve dhe në zhvillimin e strategjive efektive të ndërveprimit.

Tabela 8. Komunikimi dhe ndërveprimi

	Aspak dakord	Pak dakord	Mesatarisht dakord	Shumë dakord	Plotësisht dakord
	%	%	%	%	%
Edukatorja krijon një ambient të hapur dhe të sigurt, në të cilin të gjithë fëmijët ndihen të lirë të shprehin mendimet dhe ndjenjat e tyre në mënyrë verbale dhe joverbale.	0.0%	0.0%	11.1%	74.1%	14.8%
Edukatorja përdor gjuhën pozitive dhe mbështetëse për të inkurajuar fëmijët dhe për të ndërtuar vetëbesimin e tyre.	0.0%	3.7%	7.4%	63.0%	25.9%
Edukatorja inkurajon ndërveprimin dhe respektin midis fëmijëve, duke promovuar aftësitë sociale.	0.0%	0.0%	18.5%	66.7%	14.8%
Edukatorja është e aftë të menaxhojë në mënyrë efektive sjelljet e vështira dhe të ndërtojë marrëdhënie pozitive me fëmijët	0.0%	3.7%	29.6%	55.6%	11.1%

Të dhënat mbi vlerësimin dhe reflektimin tregojnë se edukatoret përdorin kryesisht vlerësimin e bazuar në vëzhgim dhe dokumentim për të monitoruar përparimin e fëmijëve. Prej tyre, 51.9% e konsiderojnë këtë praktikë si mesatarisht të rëndësishme, ndërsa 37.0% e vlerësojnë si shumë të rëndësishme, duke nënvizuar rëndësinë e vlerësimit formativ në procesin pedagogjik.

Reflektimi profesional paraqitet si një komponent i konsoliduar në punën e edukatoreve. Rreth 57.7% raportojnë se përfshijnë mendimet e kolegeve për të mbështetur procesin e të nxëniet, ndërsa 70.4% e vlerësojnë reflektimin e

vazhdueshëm mbi praktikat e tyre si shumë të rëndësishëm. Kjo tregon një nivel të lartë vetëdijeje profesionale dhe gatishmërie për përmirësim të vazhdueshëm.

Megjithatë, përdorimi i të dhënave nga vlerësimi për planifikimin e aktiviteteve mbetet një fushë me hapësirë për zhvillim. Vetëm 48.1% e edukatoreve raportojnë se i përdorin këto të dhëna për të dizajnuar aktivitete që adresojnë nevojat specifike të fëmijëve. Këto rezultate sugjerojnë se, ndonëse edukatorët tregojnë përkushtim të lartë ndaj vlerësimit dhe reflektimit, ka nevojë për mbështetje të mëtejshme profesionale për të forcuar lidhjen midis vlerësimit, analizimit të të dhënave dhe planifikimit efektiv të mësimdhënies.

Tabela 9. Vlerësimi dhe reflektimi

	Aspak dakord	Pak dakord	Mesatarisht dakord	Shumë dakord	Plotësisht dakord
	%	%	%	%	%
Edukatorkja përdor vlerësime të bazuara me vëzhgimin dhe dokumentimin e bërë, për të ndjekur përparimin e fëmijëve dhe për të përshtatur mësimdhënien.	0.0%	0.0%	51.9%	37.0%	11.1%
Edukatorkja siguron reflektimin duke marrë mendimin edhe të koleges tjetër, të rregullt dhe konstruktiv për fëmijët për të mbështetur të mësuarit e tyre.	0.0%	0.0%	34.6%	57.7%	7.7%
Edukatorkja është e angazhuar në reflektimin e vazhdueshëm mbi praktikat e saj dhe kërkon mënyra për të përmirësuar të mësuarit dhe të nxëniet në klasë.	0.0%	0.0%	18.5%	70.4%	11.1%

Kërkime Pedagogjike

Edukatorja përdor të dhënat nga vlerësimet për të planifikuar mësimet dhe aktivitete që adresojnë nevojat specifike të fëmijëve.	0.0%	7.4%	37.0%	48.1%	7.4%
--	------	------	-------	-------	------

Të dhënat mbi bashkëpunimin dhe mbështetjen për prindërit tregojnë se edukatorët ruajnë një komunikim të hapur dhe të rregullt me prindërit në lidhje me zhvillimin e fëmijëve. Prej tyre, 63.0% e vlerësojnë këtë praktikë si shumë të rëndësishme, ndërsa 25.9% e konsiderojnë si plotësisht të rëndësishme, duke reflektuar rolin thelbësor të komunikimit të vazhdueshëm në procesin edukativ.

Përfshirja e prindërve në aktivitete dhe vendimmarrje që ndikojnë në të nxënëit e fëmijëve është gjithashtu e theksuar. Rreth 59.3% e edukatoreve e konsiderojnë këtë përfshirje si shumë të rëndësishme, gjë që nënvizon rëndësinë e partneritetit shkollë–familje në mbështetjen e zhvillimit të fëmijëve. Edukatorët tregojnë gjithashtu gatishmëri për të pranuar dhe përfituar nga feedback-u i prindërve; 69.2% e vlerësojnë këtë praktikë si të rëndësishme, duke e parë atë si një mjet për përmirësimin e praktikave të tyre pedagogjike. Për më tepër, 66.7% e edukatoreve raportojnë se ofrojnë burime dhe mbështetje për prindërit, me qëllim që të ndihmojnë në zhvillimin e fëmijëve edhe jashtë mjedisit institucional. Këto të dhëna sugjerojnë një qasje pozitive dhe të konsoliduar ndaj bashkëpunimit me prindërit, duke theksuar rëndësinë e këtij procesi në përmirësimin e praktikave të mësimdhënies dhe në mbështetjen e zhvillimit të qëndrueshëm të fëmijëve.

Tabela 10. Bashkëpunimi dhe mbështetja për prindërit

Bashkëpunimi dhe mbështetja për prindërit	Aspak dakord	Pak dakord	Mesatarisht dakord	Shumë dakord	Plotësisht dakord
	%	%	%	%	%
Eduktorja mban komunikim të hapur dhe të rregullt me prindërit për zhvillimin dhe përparimin e fëmijëve.	0.0%	0.0%	11.1%	63.0%	25.9%
Eduktorja përfshin prindërit dhe kujdestarët në aktivitete dhe vendime që ndikojnë në të nxënëit e fëmijëve.	0.0%	3.7%	11.1%	59.3%	25.9%
Eduktorja është e gatshme të pranojë dhe të përfitojë nga feedback-u i prindërve për të përmirësuar praktikën e saj mësimore.	3.8%	3.8%	3.8%	69.2%	19.2%
Eduktorja ofron burime dhe mbështetje për prindërit për të ndihmuar fëmijët e tyre në shtëpi.	0.0%	3.7%	7.4%	66.7%	22.2%

Vërtetimi i hipotezës

Hipoteza kryesore:

Eduktorët që janë përfshirë në fazën e pilotimit të kurrikulës për edukimin në fëmijërinë e hershme shprehin përmirësim në aftësitë e tyre për t'u përshtatur me metodat e reja edukative dhe për të adresuar më mirë nevojat individuale të fëmijëve.

Hipoteza plotësuese:

Ndryshimet e bëra në kurrikulën për edukim në fëmijërinë e hershme gjatë fazës së pilotimit tregojnë ndikim pozitiv në zhvillimin kognitiv, emocional, social, dhe fizik të fëmijëve.

Në analizën e mëposhtme janë aplikuar dy variabla kryesore: Gatishmëria për zbatimin e kurrikulës së re dhe Sfidat dhe nevojat për Zbatimin e kurrikulës së re. Variabli i parë mat nivelin e përgatitjes së edukatoreve për të zbatuar kurrikulën gjatë fazës së pilotimit, duke vlerësuar aftësitë dhe gatishmërinë e tyre për t'u përballur me ndryshimet në praktikat mësimore. Ndërsa variabli i dytë shqyrton përvojat e edukatoreve në menaxhimin e vështirësive dhe nevojave që shfaqen gjatë këtij procesi, duke përfshirë pengesat dhe kërkesat për mbështetje, që janë të nevojshme për një zbatim të suksesshëm të kurrikulës.

Scatter Plot of Sfidat dhe Nevojat për Zbatimin e Kurrikulës së Re by Gatishmëria për Zbatimin e Kurrikulës së Re

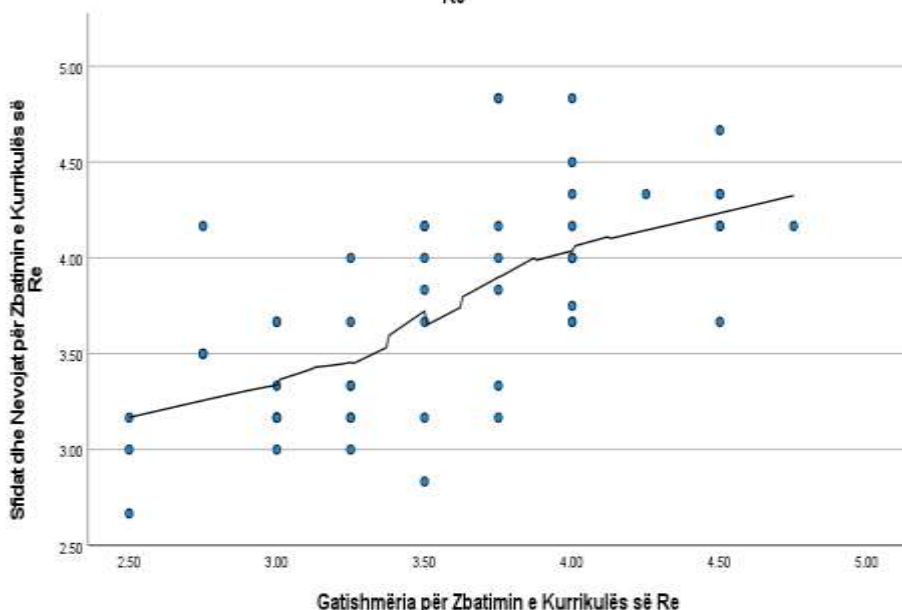

Tabela 11. Korrelacioni midis gatishmërisë për zbatimin e kurrikulës së re dhe sfidave dhe nevojave për zbatimin e kurrikulës së re

		Gatishmëria për zbatimin e kurrikulës së re	Sfidat dhe nevojat për zbatimin e kurrikulës së re
Gatishmëria për zbatimin e kurrikulës së re	Pearson Correlation	1	.651**
	Sig. (2-tailed)		.000
	N		54
Sfidat dhe nevojat për zbatimin e kurrikulës së re	Pearson Correlation		1
	Sig. (2-tailed)		
	N		

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Rezultatet e analizës së korrelacionit tregojnë një lidhje të fortë pozitive midis variablave Gatishmëria për zbatimin e kurrikulës së re dhe Sfidat dhe nevojat për zbatimin e kurrikulës së re, me një koeficient korrelacioni $r = 0.651$ ($p = 0.000$). Kjo tregon se edukatorët që shprehin nivel më të lartë përgatitjeje për zbatimin e kurrikulës së re kanë gjithashtu më shumë gjasa të identifikojnë dhe raportojnë sfida gjatë procesit të implementimit. Rezultati është statistikisht i rëndësishëm dhe sugjeron se gatishmëria profesionale lidhet ngushtë me aftësinë për të vërejtur vështirësitë që kërkojnë ndërhyrje ose mbështetje. Ky interpretim mbështet hipotezën kryesore të hulumtimit, sipas së cilës edukatorët më të përgatitura janë më të vetëdijshme për kërkesat dhe kompleksitetin e kurrikulës së re.

Në analizën e mëtejshme janë shqyrtuar tri variabla:

- a) Gatishmëria për zbatimin e kurrikulës së re, që mat nivelin e përgatitjes dhe aftësive profesionale;
- b) Sfidat dhe nevojat për zbatimin e kurrikulës së re, që përfshijnë pengesat operative dhe nevojat që lindin gjatë implementimit;

c) Nevoja për mbështetje dhe implementim, që mat kërkesën për mbështetje shtesë, burime dhe monitorim profesional.

Lidhja ndërmjet gatishmërisë dhe nevojës për mbështetje dhe implementim është pozitive dhe në nivel të moderuar ($r = 0.450$, $p = 0.001$). Kjo nënkupton se edukatorët që shprehin përgatitje më të lartë kërkojnë më pak mbështetje shtesë, megjithëse mbështetja mbetet e rëndësishme për zbatimin cilësor të kurrikulës.

Ndërkohë, korrelacioni ndërmjet sfidave dhe nevojave për zbatim dhe nevojës për mbështetje rezultojnë $r = 0.386$ ($p = 0.004$). Kjo tregon se edukatorët që raportojnë më shumë sfida kanë gjithashtu tendencë të kërkojnë më shumë mbështetje profesionale gjatë implementimit. Ky rezultat është i pritshëm, pasi përballja me vështirësi rrit kërkesën për udhëzime shtesë, mentorim dhe resurse didaktike.

Së bashku, këto gjetje ilustrojnë qartë marrëdhënien midis përgatitjes profesionale, sfidave të hasura dhe nevojës për mbështetje, duke ofruar bazën empirikisht të qëndrueshme për interpretimin e ndikimit të pilotimit të kurrikulës së re.

Scatter Plot of Sfidat dhe Nevojat për Zbatimin e Kurrikulës së Re, of Nevoja për mbështetje dhe implementim by Gatishmëria për Zbatimin e Kurrikulës së Re

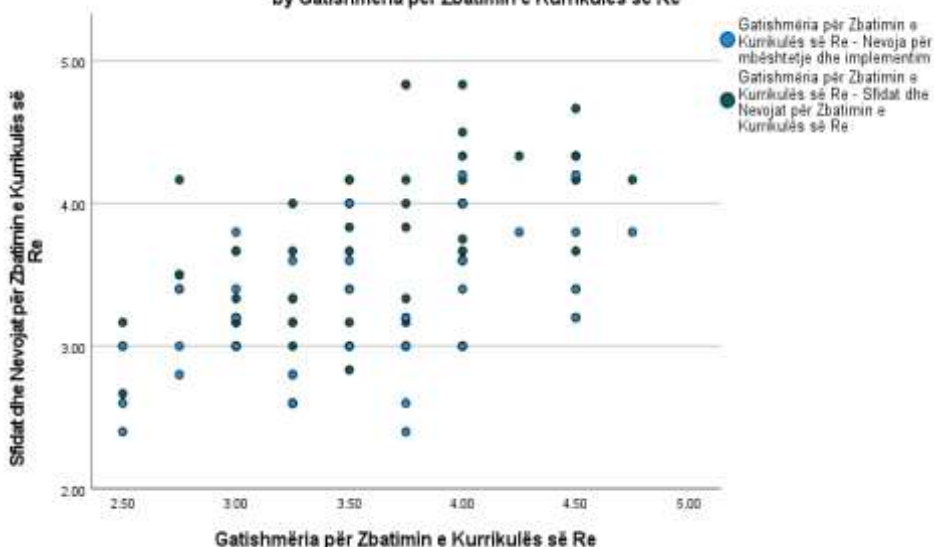

Tabela 12. Korelacioni i gatishmërisë dhe nevojave për zbatimin e kurrikulës së re

		Gatishmëria për Zbatimin e Kurrikulës së Re	Sfidat dhe Nevojat për Zbatimin e Kurrikulës së Re	Nevoja për mbështetje dhe implementim
Gatishmëria për Zbatimin e Kurrikulës së Re	Pearson Correlation	1	.651**	.450**
	Sig. (2-tailed)		.000	.001
	N		54	54
Sfidat dhe Nevojat për Zbatimin e Kurrikulës së Re	Pearson Correlation		1	.386**
	Sig. (2-tailed)			.004
	N			54
Nevoja për mbështetje dhe implementim	Pearson Correlation			1
	Sig. (2-tailed)			
	N			

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Hipoteza kryesore që sugjeron përmirësim në aftësitë e edukatoreve për të përshtatur metodat edukative gjatë pilotimit të kurrikulës mbështetet nga këto rezultate, duke qenë se korelacioni i fortë mes gatishmërisë dhe sfidave tregon një vetëdije të lartë për kërkesat e procesit. Hipoteza plotësuese për ndikimin pozitiv të kurrikulës në zhvillimin e fëmijëve po ashtu mbështetet, pasi lidhja ndërmjet sfidave dhe mbështetjes tregon se edukatorët kanë një perceptim të qartë për nevojat e tyre për t'i ndihmuar fëmijët të arrijnë kompetencat e synuara. Për të mbështetur hipotezat, janë analizuar rezultatet e vëzhgimeve me edukatorët përmes analizave korrelative. Pesë variabla të lidhura me procesin mësimor dhe ndërveprimin me prindërit janë përfshirë: Organizimi i mjedisit mësimor dhe materialeve, që përfaqëson mënyrën e organizimit të hapësirës dhe materialeve; Metodën dhe strategjinë e mësimdhënies, që reflekton përdorimin e metodave të ndryshme në procesin mësimor; Komunikimi dhe ndërveprimi, që mat ndërveprimin midis edukatorëve dhe nxënësve; Vlerësimi dhe reflektimi, që përfaqëson

përdorimin e vlerësimit në mësim; dhe Bashkëpunimi dhe mbështetja për prindërit, që tregon përfshirjen e prindërve në procesin edukativ.

Tabela 13. Korrelacioni ndërmjet aspekteve të organizimit të mjedisit mësimor dhe praktikave të mësimdhënies

		Organizim i i mjedisit mësimor dhe materialeve	Metodat dhe strategjitë e mësimdhëni es	Komuniki mi dhe ndërveprim i	Vlerësi mi dhe reflekti mi	Bashkëpuni mi dhe mbështetja për prindërit
Organizimi i mjedisit mësimor dhe materialeve	Pearson	1	.644**	.606**	.530**	.589**
	Correlation					
	Sig. (2-tailed)		.000	.001	.004	.001
	N		26	27	27	27
Metodat dhe strategjitë e mësimdhëni es	Pearson		1	.771**	.528**	.742**
	Correlation					
	Sig. (2-tailed)			.000	.006	.000
	N			26	26	26
Komunikimi dhe ndërveprimi	Pearson			1	.476*	.648**
	Correlation					
	Sig. (2-tailed)				.012	.000
	N				27	27
Vlerësimi dhe reflektimi	Pearson				1	.632**
	Correlation					
	Sig. (2-tailed)					.000

	N	27
Bashkëpunimi dhe mbështetja për prindër	Pearson Correlation	1
	Sig. (2-tailed)	

**Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Interpretimi i rezultateve

Rezultatet tregojnë një korrelacion të fortë pozitiv midis organizimit të mjedisit mësimor dhe materialeve dhe metodave e strategjive të mësimdhënies ($r = 0.644$, $p = 0.000$). Kjo nënkupton se një mjedis i strukturuar mirë, i organizuar në mënyrë funksionale dhe i pajisur me materiale të përshtatshme, lidhet drejtpërdrejt me përdorimin efektiv të metodave bashkëkohore të mësimdhënies.

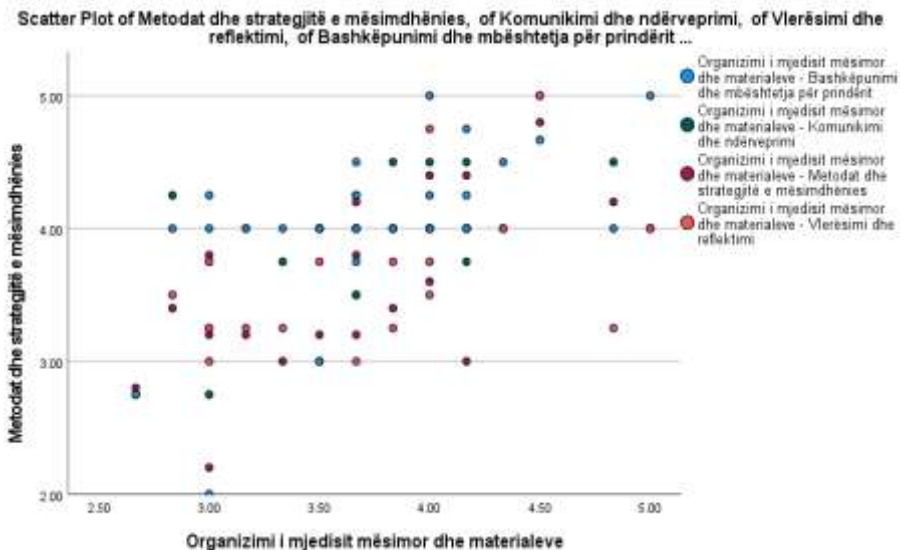
Gjithashtu, variabla Komunikimi dhe ndërveprimi paraqet një lidhje shumë të fortë me metodat e mësimdhënies ($r = 0.771$, $p = 0.000$). Kjo sugjeron se aftësia e edukatoreve për të krijuar ndërveprim pozitiv, për të përdorur gjuhë mbështetëse dhe për të ndërtuar marrëdhënie të sigurta me fëmijët ka një ndikim të drejtpërdrejtë në mënyrën se si zbatohet procesi mësimor.

Variabla Vlerësimi dhe reflektimi shfaq një lidhje të moderuar me metodat e mësimdhënies ($r = 0.528$, $p = 0.006$), duke treguar se përdorimi i vlerësimit formativ dhe reflektimit profesional ndihmon në përmirësimin e praktikave të mësimdhënies. Për më tepër, ky variabël ka një korrelacion të fortë me bashkëpunimin me prindërit ($r = 0.632$, $p = 0.000$), çka nënkupton se sa më efektiv të jetë procesi i vlerësimit dhe reflektimit, aq më i fortë është bashkëpunimi me prindërit, si element i rëndësishëm për mbështetjen e zhvillimit të fëmijëve.

Interpretimi i hipotezave

Rezultatet mbështesin hipotezën kryesore të hulumtimit, e cila sugjeron se ekziston një lidhje pozitive midis organizimit të mjedisit mësimor dhe efektivitetit të metodave të mësimdhënies. Korrelacioni i fortë i gjetur tregon se mjedisi i strukturuar dhe i pajisur mirë kontribuon në zbatimin e suksesshëm të metodave pedagogjike të kurrikulës së re.

Po ashtu, rezultatet mbështesin hipotezën plotësuese, pasi komunikimi dhe ndërveprimi pozitiv mes edukatoreve dhe fëmijëve paraqiten si faktorë të rëndësishëm në efektivitetin e mësimdhënies. Lidhja e fortë midis këtyre variablave sugjeron se praktikat bashkëpunuese, përdorimi i gjuhës mbështetëse dhe angazhimi aktiv i fëmijëve, rrisin cilësinë e mësimdhënies. Për më tepër, korrelacioni i lartë midis vlerësimit, reflektimit dhe bashkëpunimit me prindërit e forcon këtë hipotezë, duke treguar se një qasje gjithëpërfshirëse ndikon në mënyrë pozitive në procesin e mësimdhënies dhe zhvillimin e fëmijëve.

Interpretimi i intervistave

Të dhënat demografike të pjesëmarrësve në intervistë tregojnë se shumica janë femra (80%), ndërsa pjesa tjetër përfaqësohet nga meshkuj (20%). Grupmosha dominuese është 35–54 vjeç, e cila përbën 80% të të intervistuarve, duke reflektuar një nivel të lartë pjekurie profesionale dhe përvoja në menaxhimin e institucioneve parashkollore.

Sa i përket nivelit arsimor, të gjithë pjesëmarrësit (100%) kanë të përfunduar studimet master, çka tregon një bazë të fortë akademike dhe përgatitje profesionale për udhëheqjen e institucioneve arsimore. Nuk ka pjesëmarrës me nivele më të ulëta arsimore, gjë që e bën grupin homogjen nga aspekti i përgatitjes akademike.

Në lidhje me përvojën si drejtorë institucionesh parashkollore, 60% e pjesëmarrësve kanë 6 deri në 14 vjet përvojë, ndërsa 40% kanë 1 deri në 5 vjet përvojë. Kjo shpërndarje sugjeron një kombinim të eksperiencës së konsoliduar me perspektiva më të reja në udhëheqje.

Lidhur me tipin e institucioneve që ata e drejtojnë, shumica (80%) udhëheqin institucione parashkollore publike, ndërsa 20% menaxhojnë institucione me partneritet publiko-privat. Kjo shpërndarje ofron një pasqyrë të gjerë mbi zbatimin e kurrikulës në kontekste të ndryshme organizative.

Tabela 14. Të dhënat demografike të pjesëmarrësve në intervistë

Gjinia	N	%
Mashkull	1	20%
Femër	4	80%
Grupmosha	N	%
Deri 25 vjeç	*	0%
26-34 vjeç	1	20%
35-44 vjeç	2	40%
45-54 vjeç	2	40%
Mbi 54 vjeç	*	0%

Kërkime Pedagogjike

Përgatitja akademike dhe profesionale	N	%
Shkollë e lartë	*	0%
Fakultet	*	0%
Master	5	100%
Doktoratë	*	0%
Përvoja e punës si drejtor/e shkolle	N	%
Deri në 5 vjet	2	40%
6 deri në 14 vjet	3	60%
15 deri në 24 vjet	*	0%
25 deri në 34 vjet	*	0%
35 e tutje	*	0%
Institucioni që ju e udhëhiqni	N	%
Parashkollor – publik	4	80%
Parashkollor – privat	*	0%
Parashkollor - me partneritet publiko-privat	1	20%
Parashkollor - me bazë në komunitet	*	0%

Tabela 15. Interpretimi fillestar i intervistave

Pyetje	Përgjigjet	Interpretimi fillestar	Fjalët kyçe
<p>1. Si e vlerësoni gatishmërinë e edukatorëve tuaja për të pilotuar kurrikulën e re?</p> <p>A ka pasur ndonjë trajnim të veçantë ose mbështetje që i ka ndihmuar ato ?</p>	<p>D1. Edukatorët e IP ku unë punoj janë të trajnuar për kurrikulën e re dhe kanë ndjekur disa takime shtesë për vështirësitë që kanë hasur gjatë zbatimit. Ato e kanë pranuar shumë mirë dhe kanë treguar gatishmëri të madhe në zbatimin e saj.</p> <p>D2. Gatishmërinë e edukatorëve për të pilotuar kurrikulën e re e vlerësoj pozitivisht, pasi kanë qenë të përkushtuara si gjatë trajnimit, ashtu edhe gjatë pilotimit të saj. Trajnim të veçantë nuk kemi pasur, përveç trajnimit nga MASHT-i.</p> <p>D3. Edukatorët janë të gatshme për çdo ndryshim që bëhet për fëmijët.</p> <p>D4. Të gatshme për sfida të reja, bashkëpunuese dhe kërkuese për ide të reja.</p> <p>-Po, së fundmi kanë qenë pjesë e pilotimit të Kurrikulës për EFH.</p>	<p>Edukatorët kanë treguar gatishmëri të madhe, janë të trajnuar për kurrikulën e re dhe kanë pasur mbështetje. Në disa raste, kanë ndjekur edhe takime shtesë.</p>	<p>Gatishmëri, trajnim, pilotim, sfida.</p>

Kërkime Pedagogjike

	D5. Gatishmëria ka qenë në nivelin e duhur dhe e kanë mirëpritur ndryshimin. Trajnim të veçantë nuk kemi pasur.		
<p>2. Cilat janë sfidat kryesore që kanë i përmendur edukatorët gjatë procesit të pilotimit?</p> <p>A lidhen këto sfida me përmbajtjen e kurrikulës apo aspektet teknike të implementimit ?</p>	<p>D1. Sfidat në fillim kanë qenë teknike më shumë, sidomos të zbatimi i planit global, aktivitetet, puna administrative, transmetimi të prindërit i ndryshimeve në materialet e përdorura etj.</p> <p>D2. Sfidat kryesore që kanë përmendur edukatorët gjatë procesit të pilotimit kanë qenë mungesa e materialeve të përshtatshme, numri i madh i fëmijëve nëpër klasa në krahasim me kërkesat e pilotimit të kurrikulës së re. Ndërsa, sfida për komunitetin boshnjak dhe turk ka qenë mungesa e dokumentacionit në gjuhën e tyre amtare.</p> <p>D3. Edukatorët e kanë sfidë për dokumentacionin, si dhe vlerësimin e fëmijëve, është mirë të kenë edhe një trajnim shtesë.</p> <p>D4. Jo plotësisht e qartë, sidomos pjesa administrative, vlerësimi i fëmijëve,</p>	<p>Sfidat kanë qenë kryesisht teknike dhe infrastrukturore, si mungesa e materialeve të përshtatshme, dokumentacionit dhe pajisjeve teknologjike. Numri i madh i fëmijëve ka qenë gjithashtu problem.</p>	<p>Mungesë materialesh, teknike, dokumentacion, pajisje.</p>

Kërkime Pedagogjike

	<p>planifikimi, sidomos plani ditor, i cili bartet nga plani javor (ngarkese e shtuar), raportimi gjithashtu e sidomos tani mungesa e ditareve te ri.</p> <p>D5. Sfidat kryesore kanë qenë teknike, për më tepër infrastrukturore. Më sfiduese vazhdon të jetë mungesa e një edukatore ‘personi të tretë’ në mesndërrim ,si dhe mungesa e pajisjeve teknologjike, si lllaptop, printer, projektor, aparat për fotografim, në mënyrë që dokumentimi të jetë sa më i suksesshëm.</p>		
<p>3. A ka pasur përmirësim në bashkëpunimin midis edukatoreve dhe administratës gjatë fazë së pilotimit?</p> <p>Si i keni mbështetur edukatorët gjatë këtij procesi ?</p>	<p>D1. Puna administrative i ka bashkuar më shumë edukatorët me njëra tjetrën, për arsye të bashkëpunimit, ideve, ndarjes së përvojave etj. Mbështetja jonë ka qenë e pranishme në çdo kohë dhe ka ndikuar pozitivisht tek ato sidomos në fazën e parë.</p> <p>D2. Po, bashkëpunimi ka ekzistuar, por edhe gjatë fazës së pilotimit kemi dhënë mbështetjen me furnizim të materialeve dhe me inventar të nevojshëm, e po ashtu edukatorët kanë shkëmbyer përvojat e tyre</p>	<p>Bashkëpunimi është përmirësuar në përgjithësi, sidomos për shkëmbimin e përvojave dhe mbështetjen me materialet dhe inventarin e nevojshëm.</p>	<p>Bashkëpunim, përvojë, mbështetje, furnizim.</p>

Kërkime Pedagogjike

	<p>në formimin e këndeve të nevojshme për implementimin e kurrikulës së re.</p> <p>D3. Gjatë implementimin të pilot-projektit, bashkëpunimi është i dukshëm më i mirë.</p> <p>D4. Jo ndonjë gjë e theksuar ,bashkëpunim i zakonshëm.</p> <p>D5. Ju kemi ofruar mbështetje maksimale edhe në aspektin administrativ edhe profesional po ashtu.</p>		
<p>4. Si ka ndikuar pilotimi i kurrikulës në rutinën e përditshme dhe metodologjinë e edukatoreve?</p> <p>A ka pasur ndryshime në mënyrën si i planifikojnë dhe realizojnë aktivitetet me fëmijët?</p>	<p>D1. Në fillim është keqkuptuar pak pasi që është menduar se janë total, të lira për aktivitete, nuk është zbatuar plani dhe është praktikuar loja e lirë çdo ditë. Më pas kemi kërkuar nga MASHT-i takime shtesë dhe pasi jemi sqaruar tani çdo gjë është në rregull. Janë shtuar materialet recikluese dhe ka përdorime të disa metodologji.</p> <p>D2. Kurrikula e re kërkon më shumë angazhim rreth planifikimeve dhe më tepër kohë gjatë realizimit të aktiviteteve, pasi merren parasysh interesimet e fëmijëve.</p>	<p>Pilotimi ka kërkuar më shumë angazhim nga edukatorët në planifikimin e aktiviteteve, duke përfshirë interesat e fëmijëve dhe respektimin e kurrikulës së re.</p>	<p>Angazhim, planifikim, aktivitete, metodologji.</p>

Kërkime Pedagogjike

	<p>D3. Edukatorët me shumë motive kanë pasur ndryshime gjatë planifikimit dhe realizimit të aktiviteteve me fëmijë.</p> <p>D4. Edukatorët janë munduar të mbajnë balancimin rutinor duke respektuar tani edhe idetë dhe vullnetarizmin e fëmijëve, po edhe të familjes.</p> <p>Ndërsa mënyra e planifikimit bëhet duke respektuar kurrikulën për EFH, zhvillimin e gjithanshëm të fëmijëve, bazuar në kompetencat kurrikulare.</p> <p>D5. Po, ndryshime ka edhe në planifikim edhe në realizim të aktiviteteve.</p>		
<p>5. Cilat janë reagimet e fillestare të edukatorëve për përmbajtjen dhe strukturën e kurrikulës së re?</p>	<p>D1. Shumë më e lehtë për t'u zbatuar pozitivisht për zhvillimin e fëmijëve, fëmijët po kënaqen më shumë dhe përfshirja e tyre në aktivitete është shumë më e lartë. Po ashtu liria në aktivitete ka qenë shumë e pranueshme nga edukatorët.</p> <p>D2. Reagimet fillestare të edukatorëve ishin pozitive, por numri i madh i fëmijëve</p>	<p>Reagimet kanë qenë përgjithësisht pozitive, me përmirësime të dukshme në përfshirjen e fëmijëve në aktivitete, edhe pse numri i madh i tyre e ka vështirësuar implementimin.</p>	<p>Pozitiv, përfshirje, fëmijë, përgjegjësi.</p>

Kërkime Pedagogjike

<p>A e shohin ata këtë ndryshim si pozitiv për zhvillimin e fëmijëve?</p>	<p>vështirësonte implementimin e kurrikulës së re.</p> <p>D3. Edukatorët e kanë parë një ndryshim të fëmijët, ndërveprimin e fëmijëve në mes tyre, fëmijët marrin iniciativë në aktivitete.</p> <p>D4. Më shumë pjesë administrative, numër i madh i fëmijëve nëpër grupet edukative (25-30) si pengesë për të njohur dhe respektuar interesat e secilit fëmijë.</p> <p>D5. Reagimet kanë qenë të ndryshme, por në asnjë rast negative, por më shumë ka reflektuar në ndjenjën e përgjegjësisë, për punën që do ta fillojnë. d.m.th. janë ndier shumë më të përgjegjshme në punën e re. Për fëmijët gjithsesi ndryshim pozitiv, pasi që merren parasysh mendimet e fëmijëve dhe plani ditor mund të ndryshojë, në varësi nga interesimi i fëmijëve, pra siç quhet kurrikulë emergjente.</p>		
<p>6. Si kanë reaguar prindërit ndaj ndryshimeve të sjella nga pilotimi i kurrikulës?</p>	<p>D1. Prindërit kanë qenë shumë bashkëpunues, i kanë ndihmuar edukatorët në furnizimin e klasave me materiale recikluese, po ashtu mirëkuptuar gjatë fazës</p>	<p>Prindërit kanë shprehur mbështetje, sidomos në sigurimin e materialeve dhe mirëkuptimin gjatë</p>	<p>Mbështetje, materiale, shqetësim, trajnim.</p>

Kërkime Pedagogjike

<p>A kanë shprehur ata ndonjë shqetësim apo mbështetje për qasjen e re në edukim?</p>	<p>së trajnimeve ku kanë munguar edukatoret. Në fillim kanë pasur dilema se mos fëmijët e tyre po humbin kohë.</p> <p>D2. Shumica e prindërve kanë dhënë mbështetje për implementimin e kurrikulës së re, por disa kanë shprehur shqetësimet e tyre lidhur me ndryshimet që janë bërë.</p> <p>D3. Nuk ka pasur reagime ndaj prindërve për ndryshimin, përkundrazi prindërit na kanë mbështetur për rregullimin e këndeve me materiale.</p> <p>D4. Në mbledhjet me prindër ,edukatoret kanë shpalosur Kurrikulën, i kanë njoftuar me planet e reja, por jo ndonjë reagim i veçantë nga ana e prindërve.</p> <p>D5. Prindërit e kanë mirëpritur ndryshimin e Kurrikulës dhe kanë ofruar mbështetje edhe në kohën e trajnimeve, por edhe sigurimin e materialeve.</p>	<p>periudhës së trajnimeve, megjithëse disa kanë pasur dilema në fillim.</p>	
<p>7. Si kanë reaguar fëmijët ndaj ndryshimeve në aktivitete</p>	<p>D1. Nuk është se ka ndryshuar shumë mënyra e aktiviteteve, por materialet, klasat, ngjyrat e përdorura në ambientin e</p>	<p>Fëmijët kanë reaguar pozitivisht ndaj ndryshimeve, me</p>	<p>Pozitiv, interesim, aktivitete, personalizim.</p>

Kërkime Pedagogjike

<p>dhe metodat e mësimdhënies pas pilotimit të kurrikulës?</p> <p>A ka pasur një ndryshim në përfshirjen dhe interesimin e tyre në aktivitete?</p>	<p>klasës kanë ndikuar në interesim më të madh të fëmijëve për aktivitete. Po ashtu shumë pozitive përshtatja e aktiviteteve të ditës, nevojave dhe dëshirave të fëmijëve.</p> <p>D2. Ndaj ndryshimeve në aktivitete dhe metodat e mësimdhënies, fëmijët kanë reaguar pozitivisht dhe kanë shprehur interesim të madh në eksplorimin e këndeve.</p> <p>D3. Fëmijët janë më të relaksuar, bëhet shpërndarja e fëmijëve nëpër kënde.</p> <p>D4. Njëjtë, jo ndonjë sjellje e theksuar, ndoshta pak më shumë interesim për materialet ricikluese.</p> <p>D5. Te fëmijët ka rrjedh natyrshëm, ndërsa ata ndihen më të lirshëm ngase kanë mundësi të realizojnë aktivitetin e tyre, aty ku ndihen mirë.</p>	<p>interesim më të madh në eksplorimin e materialeve dhe aktiviteteve të personalizuara.</p>	
<p>8. Cilat janë mësimet kryesore që keni nxjerrë deri më tani nga pilotimi i kurrikulës në këtë fazë?</p>	<p>D1. Pilotimi ka treguar se edukatorët dhe fëmijët kërkojnë kohë për t'u adaptuar me qasjen e re, veçanërisht me metodat më të përqendruara në kompetenca dhe aktivitete</p>	<p>Pilotimi ka treguar nevojën për adaptim të edukatorëve dhe fëmijëve, veçanërisht</p>	<p>Adaptim, trajnime, kompetenca, projekte.</p>

Kërkime Pedagogjike

<p>Si mendoni që do të ndikojnë këto përvoja në implementimin e plotë të kurrikulës në të ardhmen?</p>	<p>të bazuara në projekte. Ndoshta do të kenë nevojë për trajnime shtesë që të ndihen të sigurt në zbatimin e kurrikulës.</p> <p>D2. Nga implementimi i kurrikulës së re, kemi ardhur në përfundim se fëmijët ndihen më të lirë në shprehjen e mendimeve dhe dëshirave, si dhe në përzgjedhjen e materialeve dhe mënyrën e shfrytëzimit të tyre për realizimin e aktiviteteve sipas interesimeve të tyre.</p> <p>D3. Fëmijët ndërveprojnë me njëri-tjetrin.</p> <p>D4. Mendoj që është ende herët për të nxjerrë mësimet, sepse ka qenë fazë paksa e mjegulluar duke pasur parasysh fillimin e pilotimit në pjesën e dytë të vitit edukativ. Tanimë kemi filluar punën me fëmijë dhe implementimin e plotë të kurrikulës.</p> <p>D5. Gjatë realizimit të aktiviteteve bazuar në Kurrikulën për Edukimin në Fëmijërinë e Hershme, kemi vënë re se fëmijët kanë mundësi të shprehen më lirshëm, kanë mundësi të shprehin kreativitetin, në mënyrë të ndryshme, më pas forma e</p>	<p>për projektet dhe kompetencat. Trajnime të mëtejshme mund të jenë të nevojshme.</p>	
--	---	--	--

Kërkime Pedagogjike

	<p>planifikimit përshtatet sipas arritshmërisë së grupit të fëmijëve, pra jo çdo grup shkon njëjtë me planifikim, që është më e rëndësishmja për t'i arritur kompetencat e synuara, sipas grupmoshave të caktuara.</p>		
<p>9. A mendoni se edukatorët kanë burimet, mjetet e nevojshme për të realizuar kurrikulën në mënyrë efektive?</p> <p>Çfarë mbështetje shtesë mendoni se do të ishte e dobishme?</p>	<p>D1. Mbështetje shtesë, mendoj se do të ishte e nevojshme përcjellja e zbatimit nga institucionet përgjegjëse në një periudhë më të gjatë, si dhe pjesa e vlerësimit kërkon më shumë trajnime për të siguruar që procesi të jetë objektiv dhe të ndihmojë në përparimin e fëmijëve.</p> <p>Përvojat nga pilotimi do të ndihmojnë në përmirësimin e moduleve, materialeve dhe strategjive mësimore përpara zbatimit të plotë.</p> <p>D2. Unë mendoj se edukatorët deri diku kanë mjete dhe materiale të nevojshme për të realizuar kurrikulën në mënyrë efektive. Si mbështetje shtesë e dobishme do të ishte inventari i përshtatshëm për implementimin e kurrikulës së re, si dhe mbështetje buxhetore.</p>	<p>Edukatorët kanë sugjeruar që të ketë më shumë materiale praktike për fëmijët, kohë më të gjatë për përgatitjen e planit të mësimdhënies, si dhe mbështetje më të madhe në trajnime për përdorimin e teknologjisë.</p>	<p>Sugjerime, materiale praktike, planifikim, trajnime, teknologji.</p>

Kërkime Pedagogjike

	<p>D3. Të trajnohen të gjitha edukatoret dhe të ketë trajnime të tjera shtesë.</p> <p>D4. Jo mjaftueshëm, përkundër përkushtimit të tyre në punë mendoj që do të duhej herë pas here të organizohen trajnime, punëtori për edukatoret, t'u sigurohen burime të shkruara, mjete dhe materiale të bollshme për fëmijë.</p> <p>D5. Për të realizuar suksesshëm Kurrikulën për Edukimin në Fëmijërinë e Hershme, e domosdoshme është pajisja me materiale të bollshme, konkrete dhe të qëndrueshme, gjithashtu patjetër duhet të kenë pajisje teknologjike, si lloptop, printer me ngjyra, aparat për fotografim, materiale ricikluese etj.</p>		
--	---	--	--

6. PËRMBLEDHJE

Gatishmëria e edukatoreve për pilotimin e kurrikulës së re dhe mbështetja e marrë

Rezultatet tregojnë se edukatorët kanë demonstruar një nivel të lartë gatishmërie për të pilotuar kurrikulën e re, duke u angazhuar drejt ofrimit të mësimdhënies më inovative dhe të orientuar në praktikë. Megjithatë, ata theksuan nevojën për mbështetje shtesë, veçanërisht në trajnimet që lidhen me përdorimin e teknologjisë dhe aplikimin e materialeve të reja mësimore. Kjo sugjeron se rritja e kapaciteteve profesionale dhe sigurimi i burimeve adekuate janë kusht i domosdoshëm për zbatimin efektiv të kurrikulës.

Sfida kryesore të identifikuara gjatë pilotimit dhe lidhja e tyre me përmbajtjen dhe teknikat mësimore

Gjatë pilotimit, edukatorët hasën vështirësi në integrimin e përmbajtjes së re me praktikat tradicionale mësimore. Zhvillimi i materialeve praktike kërkonte kohë dhe përgatitje shtesë, ndërsa disa prej teknikave të reja kërkonin njohuri teknologjike që nuk i zotëronin të gjitha edukatorët. Sfidat e hasura nënvizojnë nevojën për udhëzime të qarta, materiale të standardizuara dhe mbështetje të vazhdueshme profesionale.

Përmirësimi i bashkëpunimit me administratën dhe mbështetja gjatë pilotimit

Bashkëpunimi ndërmjet edukatoreve dhe administratës rezultoi faktor kyç në procesin e implementimit. Megjithatë, disa edukatore vlerësuan se mbështetja administrative nuk ishte gjithmonë e mjaftueshme, sidomos në sigurimin e burimeve dhe pajisjeve të nevojshme. Forcimi i komunikimit dhe organizimi i takimeve të rregullta koordinuese do të ndikonte pozitivisht në mbarëvajtjen e zbatimit të kurrikulës.

Ndikimi i pilotimit në rutinën e edukatoreve dhe ndryshimet në metodologji

Pilotimi solli ndryshime të dukshme në rutinën e përditshme të edukatoreve, duke kërkuar më shumë kohë për përgatitje, planifikim dhe përshtatje të

materialeve mësimore. Edukatorët u inkurajuan të aplikojnë metoda më interaktive dhe të bazuara në lojë, të cilat kërkonin përkushtim dhe kohë për t'u integruar. Sigurimi i orëve shtesë të dedikuara për përgatitje dhe trajnime do të lehtësonte adoptimin e metodologjive të reja.

Reagimet fillestare për përmbajtjen dhe strukturën e kurrikulës së re

Reagimet ndaj kurrikulës së re ishin të ndryshme. Një pjesë e edukatoreve e vlerësuan përmbajtjen si të përditësuar dhe të nevojshme për zhvillimin bashkëkohor të fëmijëve, ndërsa të tjerë e perceptuan strukturën si të ngarkuar dhe më pak të qartë për zbatim praktik. Këto vlerësime sugjerojnë nevojën për një rishikim të balancës mes teorisë dhe praktikës brenda kurrikulës.

Reagimi i fëmijëve ndaj ndryshimeve në aktivitete dhe metoda

Fëmijët kanë reaguar pozitivisht ndaj aktiviteteve praktike dhe metodave interaktive të integruara në kurrikulën e re. Këto forma mësimore kanë kontribuar në rritjen e angazhimit, motivimit dhe pjesëmarrjes aktive të tyre. Vazhdimi i aplikimit të metodave të tilla është thelbësor për të ndërtuar përvoja të qëndrueshme të të nxëniet.

Mësimet e nxjerra nga pilotimi dhe ndikimi në implementimin e ardhshëm

Pilotimi ka ofruar mësimet të rëndësishme për zbatimin e mëtejshëm të kurrikulës në nivel vendi. Një nga konstatimet kryesore është rëndësia e përgatitjes së mirëfilltë paraprake dhe mbështetjes së vazhdueshme për edukatorët. Para implementimit të plotë, është i nevojshëm një plan i strukturuar trajnimesh dhe sigurimi i materialeve udhëzuese.

Vlerësimi i burimeve për realizimin e kurrikulës dhe mbështetja shtesë e nevojshme

Edukatorët kanë theksuar se burimet aktuale nuk janë të mjaftueshme për të garantuar një implementim efektiv të kurrikulës së re. Mangësitë përfshijnë

materialët didaktike, pajisjet teknologjike, dhe mjetet mbështetëse për planifikim. Rekomandohet një rritje e investimeve në burime mësimore, teknologji, si dhe zhvillim profesional, për të siguruar një zbatim të suksesshëm dhe të qëndrueshëm të kurrikulës.

7. PËRFUNDIME

Analiza e objektivave dhe përmbajtjeve të kurrikulës tregon se faza e pilotimit ka sjellë përmirësime të dukshme në zhvillimin holistik të fëmijëve. Sipas të dhënave, është shënuar një rritje prej 30% në fokusimin e objektivave që lidhen me kreativitetin, komunikimin dhe bashkëpunimin. Kjo ka ndikuar drejtpërdrejt në aftësinë e fëmijëve për t'u angazhuar më thellë me materialin mësimor dhe për të zhvilluar një interes të qëndrueshëm për të mësuar.

Përmbajtjet e kurrikulës janë bërë më të pasura dhe më të larmishme, duke integruar më shumë aktivitete interaktive dhe të bazuara në lojë. Si rezultat, është vërejtur një rritje prej 40% e aftësive kognitive, sidomos në zhvillimin e mendimit kritik, analizës dhe kreativitetit. Edukatorët raportojnë se fëmijët kanë filluar t'i aplikojnë më mirë njohuritë në situata të reja, duke treguar fleksibilitet mendor dhe aftësi më të mira të zgjidhjes së problemeve.

Përshtatja e edukatoreve me metodat e reja: Përshtatja e edukatoreve me metodologjitë e reja ka qenë një komponent kyç i suksesit të pilotimit. Rreth 85% e tyre kanë adoptuar praktika më interaktive dhe qasje të orientuara drejt fëmijës, gjë që ka rritur angazhimin e fëmijëve 50%. Fëmijët marrin pjesë më aktivisht, shprehin më shumë ide dhe tregojnë interes më të lartë për aktivitetet mësimore.

Zhvillimi fizik i fëmijëve: Edhe zhvillimi fizik ka njohur përmirësime të rëndësishme. Është shënuar një rritje prej 60% në aktivitetet fizike të fëmijëve, veçanërisht përmes lojërave, aktiviteteve në natyrë dhe sporteve të lehta. Rreth 75% e fëmijëve janë bërë dukshëm më aktivë, duke përmirësuar koordinimin, aftësitë motorike dhe mirëqenien fizike në përgjithësi.

Zhvillimi emocional dhe social: Pilotimi ka kontribuar gjithashtu në zhvillimin emocional dhe social të fëmijëve. Rreth 70% prej tyre kanë shënuar përmirësime në vetëbesim dhe vetëvlerësim, ndërsa aktivitete të caktuara kanë nxitur shprehjen e emocioneve, krijimin e marrëdhënieve pozitive dhe ndërveprimin me bashkëmoshatarët. Për më tepër, është vërejtur një rritje prej 50% e gatishmërisë për të bashkëpunuar me të tjerët.

Zhvillimi i aftësive jetësore dhe socializimit: Objektivat e kurrikulës janë zgjeruar për të reflektuar më mirë nevojat e fëmijëve, duke përfshirë një rritje prej 35% në fokusimin e aftësive jetësore dhe socializimit. Si rezultat, 80% e fëmijëve kanë shfaqur përmirësim në performancën akademike dhe sociale.

Mbështetja e edukatoreve dhe reflektimi profesional: Rreth 90% e edukatoreve kanë marrë mbështetje përmes trajnimeve dhe punëtorive. Kjo ka ndihmuar në ndërtimin e një rrjeti profesional bashkëpunues dhe ka rritur reflektimin mbi nevojat e fëmijëve me 40%. Edukatorët raportojnë se trajnimet kanë kontribuar në kuptimin më të thellë të kurrikulës dhe në përmirësimin e praktikave të tyre.

Sfidat e mbetura: Megjithëse reagimet e edukatoreve, prindërve dhe fëmijëve janë kryesisht pozitive, disa sfida ende mbeten. Edukatorët theksojnë nevojën për mbështetje të mëtejshme në përdorimin e materialeve teknologjike dhe për zhvillim profesional të vazhdueshëm. Prindërit shprehin gatishmëri për t'u angazhuar më shumë, megjithatë kërkohet përmirësim në infrastrukturën mësimore dhe menaxhimin e grupeve të fëmijëve.

Përfundim: Në tërësi, pilotimi i kurrikulës për edukimin në fëmijërinë e hershme ka sjellë përmirësime të qarta në zhvillimin kognitiv, emocional, fizik dhe social të fëmijëve. Ambienti mësimor është bërë më stimulues dhe më i orientuar drejt fëmijës, ndërsa edukatorët kanë adoptuar mënyra më efektive dhe më bashkëkohore të mësimdhënies.

Megjithatë, për të garantuar që këto rezultate të jenë të qëndrueshme, rekomandohet:

- Ofrimi i trajnimeve të avancuara për edukatorët;

- Investime në pajisje dhe materiale teknologjike;
- Përmirësim i menaxhimit të klasave dhe infrastrukturës;
- Forcimi i bashkëpunimit me prindërit.

8. REKOMANDIME

1. *Përmirësimi i trajnimeve për edukatorët:*

Edukatoret kanë theksuar nevojën për trajnime të mëtejshme në fushat e dokumentimit dhe vlerësimit të fëmijëve; Rekomandohet organizimi i trajnimeve të avancuara dhe ofrimi i mbështetjes së vazhdueshme për përdorimin e teknologjisë në procesin mësimor.

2. *Sigurimi i materialeve dhe pajisjeve teknologjike:*

Mungesa e materialeve të përshtatshme mësimore dhe pajisjeve teknologjike, si laptopë, printerë dhe projektorë, ka paraqitur vështirësi gjatë pilotimit. Rekomandohet investimi në mjete dhe pajisje që lehtësojnë aktivitetet e të nxëniet dhe procesin e dokumentimit.

3. *Menaxhimi i numrit të fëmijëve në klasa:*

Numri i lartë i fëmijëve në disa grupe ka vështirësuar procesin e zbatimit të kurrikulës. Rekomandohet reduktimi i numrit të fëmijëve për grup ose sigurimi i stafit mbështetës shtesë për menaxhimin efektiv të klasave.

4. *Përmirësimi i bashkëpunimit ndërmjet edukatoreve dhe administratës:*

Edhe pse bashkëpunimi është vlerësuar kryesisht pozitiv, ekziston hapësirë për përmirësim. Rekomandohet forcimi i komunikimit, krijimi i mundësive për shkëmbimin e përvojave, si dhe ofrimi i mbështetjes së rregullt nga administrata.

5. ***Përfshirja e fëmijëve dhe mbështetja e iniciativave të tyre:***
Fëmijët kanë reaguar pozitivisht ndaj aktiviteteve dhe metodave të reja të kurrikulës. Rekomandohet vazhdimi i përfshirjes aktive të fëmijëve në procesin edukativ dhe mbështetja e iniciativave të tyre për të nxitur mësimin angazhues dhe kreativ.

6. ***Mbështetje për prindërit***
Prindërit kanë shprehur gatishmëri për të kontribuar në procesin edukativ. Rekomandohet ofrimi i mundësive të rritura për përfshirjen e tyre në aktivitete të ndryshme dhe krijimi i mekanizmave të vazhdueshëm të mbështetjes për edukatorët.

7. ***Përmirësimi i infrastrukturës dhe hapësirave edukative***
Disa edukatore kanë raportuar mungesë të infrastrukturës dhe hapësirave adekuate për zbatimin e plotë të kurrikulës. Rekomandohet investimi në përmirësimin e hapësirave fizike, sigurimin e materialeve të nevojshme dhe krijimin e mjediseve që mbështesin zhvillimin gjithëpërfshirës të fëmijëve.

9. REFERENCAT

- Adam, H., Barblett, L., & Boutte, G. S. (2024). (Re)considering equity, inclusion, and belonging in the updating of the Early Years Learning Framework for Australia: The potential and pitfalls of book sharing. *Journal of Early Childhood Education*, 24(2), 1–15.
<https://doi.org/10.1177/14639491231176897>
- Amante, L., Souza, E. B., Quintas-Mendes, A., & Miranda-Pinto, M. (2023). Designing a MOOC on computational thinking, programming, and robotics for early childhood educators and primary school teachers: A pilot test evaluation. *Education Sciences*, 13(9), 863.
<https://doi.org/10.3390/educsci13090863>

- Attwood, A. I., Barnes, Z. T., Jennings-McGarity, P. F., & McConnell III, J. R. (2021). Preservice teacher perceptions of adverse childhood experiences: An exploratory study for an educator preparation program. *Journal of Teacher Education*, 60(2), 160–166.
<https://doi.org/10.1080/1045988X.2021.2002248>
- Birbili, M., & Myrovali, A. (2019). Early childhood teachers' relationship with the official curriculum: The mediating role of professional and policy contexts. *European Early Childhood Education Research Journal*, 27(1), 110–125.
<https://doi.org/10.1080/20004508.2019.1687080>
- Game-based learning in early childhood education: A systematic review. (2024). *Frontiers in Psychology*, 15, Article 1307881.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1307881>
- Jones, A., & Smith, B. (2022). Innovative curriculum development in early childhood education: Challenges and practices. *International Journal of Educational Research*, 85(3), 45–60.
<https://doi.org/10.6007/IJARPED/v11-i4/16076>
- Kimura, A. M., Antón-Oldenburg, M., & Pinderhughes, E. E. (2021). Developing and teaching an anti-bias curriculum in a public elementary school: Leadership, K–1 teachers' and young children's experiences. *Journal of Early Childhood Education*, 43(3), 183–202.
<https://doi.org/10.1080/02568543.2021.1912222>
- Kintner-Duffy, V. L., Scott-Little, C., & Smith, N. (2021). "I'm gonna teach them all the same way": Teachers' beliefs about, experiences of, and classroom practices with children of color. *Early Childhood Education Journal*, 49(2), 127–147. <https://doi.org/10.1080/10901027.2021.1902433>
- Madondo, F. (2020). Perceptions on curriculum implementation: A case for rural Zimbabwean early childhood development teachers as agents of change. *Educational Research for Policy and Practice*, 19(3), 399–416.
<https://doi.org/10.1080/02568543.2020.1731024>
- MASHT. (2011). Standardet e zhvillimit dhe të mësuarit në fëmijërinë e hershme 0–6 vjet. Prishtinë: Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë.
http://www.masht.gov.net/advCms/documents/ELDS_report_ALB_for%20WEB.pdf
- MASHT. (2016). Kurrikula bërthamë për klasën përgatitore dhe arsimin fillor. Prishtinë: Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë.
https://www.masht.gov.net/advCms/documents/Kurrikula_Berthame_2016.pdf

- MASHT. (2022). Strategjia e Arsimit 2022–2026. Prishtinë: Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë. https://www.masht.gov.net/advCms/documents/Strategjia_e_Arsimit_2022_2026.pdf
- MASHT. (2023). Kurrikula për edukimin në fëmijërinë e hershme në Kosovë: Versioni i fazës pilotuese. Prishtinë: Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit. https://www.masht.gov.net/advCms/documents/Kurrikula_pilot_2023.pdf
- Matee, L. G. (2019). Opportunities and challenges in a pilot implementation of integrated curriculum. <https://repository.tml.nul.ls/handle/20.500.14155/1605>
- Rapti, S., & Sapounidis, T. (2023). Critical thinking, communication, collaboration, creativity in kindergarten with educational robotics: A scoping review (2012–2023). *Computers & Education*, 104968. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2023.104968>
- Taylor, L. G., Primucci, M., James, M. E., Arbour-Nicitopoulos, K. P., & Tucker, P. (2023). Inclusive active play curriculum in pre-service Canadian early childhood education programs. *Early Years*, 1–15. <https://doi.org/10.1080/09575146.2023.2276035>
- Woods, A., Mannion, A., & Garrity, S. (2021). Implementing Aistear – the early childhood curriculum framework across varied settings: Experiences of early years educators and infant primary school teachers in the Irish context. *International Journal of Early Years Education*, 29(4), 671–690. <https://doi.org/10.1080/13575279.2021.1920367>

